

ГРАФОЛОГІЧНА МОДЕЛЬ СПРИЙНЯТТЯ ВУЛИЧНОГО ПРОСТОРУ ЛЮДИНОЮ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В даній статті було розглянуто геометричні параметри вулиці, як невід'ємну характеристику формування середовища вулично-дорожньої мережі, що впливає на емоційний стан водія. Визначено роль зелених насаджень та проведено класифікацію основних геометричних параметрів озеленення вулиці, які впливають на людину. На основі досліджень сформовано графологічну модель сприйняття вулично-дорожньої мережі.

Ключові слова: озеленення, вуличний простір, периферійний зір, психоемоційний стан водія.

Abstract

The geometric parameters of the street have been considered in this article. These parameters are an integral characteristic of the road network's formation, which affects of the driver's emotional state. The role of green spaces was determined and the classification of the street geometric parameters of landscaping, which affect of humans, was performed. Graphological model of the road network's perception, based on the research, has been developed and presented.

Keywords: landscaping, street space, peripheral vision, psycho-emotional state of the driver.

Вступ

Розвиток міського середовища та специфіка забудови забезпечили створення нового середовища, що не завжди є візуально комфортним. Наявність різних типів посадки зелених насаджень вздовж вулично-дорожньої мережі формує простір, в якому перебувають всі учасники дорожнього руху. При цьому, такі насадження здійснюють значний вплив на їх психофізіологічний стан. Озеленення допомагає поєднати архітектуру та природу в гармонійну панораму міста та створити комфортний простір. Рослинність гармонічно вписується в ландшафт та є його невід'ємною частиною, тому зорове сприйняття дороги покращується, підвищується безпека руху транспорту та пішоходів, створюється особливий покращений мікроклімат.

Мета роботи полягає у визначенні та систематизації геометричних параметрів вулиці, що впливають на емоційний стан водія.

Основна частина

Середовище важко оцінити кількісно, воно базується лише на суб'єктивних враженнях. Зорове сприйняття вулиць формує у психіці людини міське середовище, обмежене певними об'єктами та предметами, що в свою чергу впливають на органи чуття водія. Надалі цими образами оперують увага, пам'ять, мислення, емоції, почуття. Більше 90 % від усієї інформації, що сприймається людиною забезпечується органами зору. Процес зорового сприйняття надзвичайно складний, графічно можна зобразити границю поля можливого зору без повороту голови, що формується головним та периферійним зором.

Оцінка простору вулиці формується водієм також через периферійний зір. Периферійний зір – здатність бачити по сторонах при спрямованих вперед зінціях. Усі предмети та об'єкти, що розташовуються вздовж вулиці створюють постійно присутній фон, який сприймається водієм не свідомо, однак виконує значний вплив на його емоційний стан. Ступінь цього впливу залежить, в тому числі, від вертикального кута периферійного зору. Його можна охарактеризувати як вертикальну складову області простору, що обмежена фізіологічними можливостями зорового сприйняття людини.

За допомогою запропонованої моделі можна графічно зобразити частину простору, яка потрапляє в зону вертикального кута периферійного зору. В залежності від предметів, що

потрапляють до даної області, створені ним образи допомагають орієнтуватись у просторі вулично-дорожньої мережі, візуально створюючи локальний простір або розвиток компактної ситуації.

Висновки

- Просторовість є найбільш важливим параметром вулиці, що визначає здатність водія орієнтуватись у вулично-дорожній ситуації та формувати модель поведінки під впливом емоційного стану.
- Основні фактори, що характеризують зону зелених насаджень як елемент вулично-просторової ситуації та забезпечують сприйняття водієм проїжджої частини: форма крони, порода дерев, тип посадки, висота та ширина зони зелених насаджень.
- Вертикальний кут периферійного зору це обмежена фізіологічними можливостями зорового сприйняття людини вертикальна складова області простору, яка допомагає орієнтуватись водію у вулично-дорожньому просторі за допомогою створених образів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ткаченко І. В. Аналіз проблеми озеленення автомобільних доріг та вулиць / І. В. Ткаченко, К. В. Сердюк, С. В. Нестеренко // Збірник наукових праць (галузеве машинобудування, будівництво). - № 1(40). – 2014. – С. 328-335.
2. Скороходова А. В. Сучасне архітектурне середовище та його вплив на поведінку людини / А. В. Скороходова, Ю. В. Купрійова // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". – 2008. – № 632 : Архітектура. – С. 131–133.
3. Орнатский Н. П. Благоустройство автомобильных дорог / Н. П. Орнатский. – М.: Транспорт, 1986. – 134 с.
4. Швець В. В. Аналіз впливу колористики міських вулиць на психоемоційний стан водія (на прикладі вул. Соборної м. Вінниці) / В. В. Швець, О. М. Адамчук // Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві. - Том 18. - № 1. – 2015. – С. 98-105.
5. Швець В. В. Вплив містобудівної ситуації на психологічний стан водіїв / В. В. Швець, О. Г. Веремій, К. С. Маснюк // Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві. – 2012. – №1. – С. 109-112.
6. Ухтомский А. А. Доминанта / А. А. Ухтомский. – СПб. : Питер, 2002. – 448 с.

Адамчук Ольга Миколаївна – студентка Вінницького національного технічного університету.

Бобровський Юрій Володимирович – магістрант Вінницького національного технічного університету.

Швець Віталій Вікторович – науковий керівник, к.т.н., доцент кафедри містобудування та архітектури Вінницького національного технічного університету.

Olga M. Adamchuk – Student Vinnytsia National Technical University.

Yuriy V. Bobrovsky – undergraduate Vinnytsia National Technical University.

Vitaly V. Shvets – supervisor, Ph.D., assistant professor of urban planning and architecture Vinnytsia National Technical University.